

Expunere de Motive

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut (Cel de-al doilea împrumut pentru politici de dezvoltare privind managementul riscurilor de dezastre, cu opțiune de amânare a tragerii până la apariția unei catastrofe) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la București, la 2 octombrie 2024

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

2.2 Descrierea situației actuale

Potrivit Raportului RO-Risk1 și astfel cum este prezentat și în Planul Național de Management al Riscurilor de Dezastre2, România este o țară cu o mare vulnerabilitate la producerea dezastrelor naturale și tehnologice, ceea ce necesită o abordare sistemică, coerentă și coordonată a activității sistemului național de management al situațiilor de urgență în toate fazele sale și un cadru legislativ adecvat și bine susținut material. Prin proiectul RO-RISK au fost identificate și evaluate 10 riscuri naturale și tehnologice, selectate pe baze științifice, ca fiind probabile să aibă loc pe teritoriul României (cutremur, inundații, secetă, incendii de pădure, alunecări de teren, accident nuclear și radiologic, accidente industriale majore ce implică substanțe periculoase (SEVESO), transportul substanțelor periculoase, epidemii și zoonoze) și al căror impact fizic, economic și psiho-social a relevat valori care necesită activarea într-un timp scurt a unor resurse de personal, tehnice și financiare deosebite. Evaluarea acestora s-a bazat pe date istorice cu privire la impactul fiecărui risc, precum și pe diferite evaluări elaborate la nivelul instituțiilor relevante.

Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2024-2026, cuprinde la Secțiunea Riscuri generate de situații de urgență (dezastre naturale, accidente) o estimare a impactului dezastrelor, elaborat cu sprijinul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD), în cadrul căruia s-au avut în vedere 4 scenarii aparținând atât riscurilor naturale, cât și celor tehnologice, care pot apărea, fără a se considera o legătură de dependență între ele.

În acest context, în demersurile sale de a acorda asistență statelor membre pentru a diminua impactul economic provocat de diferite dezastre, BIRD și-a exprimat disponibilitatea de a sprijini România prin acordarea unui nou împrumut pentru politici de dezvoltare privind managementul riscurilor de dezastre cu opțiune de amânare a tragerii până la apariția unei catastrofe (CAT-DDO)3, (numit în continuare împrumut CAT-DDO).

Primul împrumut de tip CAT DDO (ratificat prin Legea nr. 306/2018), în valoare de 400 mil. EUR, a fost contractat în 2018 și a fost tras în 2020 în contextul apariției pandemiei de COVID-19.

Conform specificului acestui instrument de finanțare, sumele împrumutului se

¹ elaborat în anul 2016

² aprobat prin Hotărârea Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență nr. 13/2021 și publicat pe pagina de web a acestuia

³ CAT-DDO (Development Policy Loan with a Catastrophe-Deferred Drawdown Option). BIRD este singura instituție financiară internațională care acordă un astfel de instrument CAT-DDO (Development Policy Loan with a Catastrophe-Deferred Drawdown Option)

disponibilizează în contextul producerii unor dezastre/situații de urgență (naturale sau biologice), care necesită adoptarea de către autorități a unor măsuri de intervenție ce presupun mobilizarea de resurse financiare, umane, etc.

Potrivit Strategiei de administrare a datoriei publice guvernamentale 2024 - 2026, în scopul finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice guvernamentale, Ministerul Finanțelor are în vedere continuarea parteneriatelor cu instituțiile financiare internaționale pentru a beneficia de avantajele financiare aferente produselor acestora, în limitarea costurilor și extinderea maturității portofoliului de datorie.

În acest context, prin Memorandumul din data de 16 noiembrie 2023 a fost aprobat acordul de principiu privind contractarea de la BIRD a unui împrumut pentru politici de dezvoltare privind managementul riscurilor de dezastre cu opțiune de amânare a tragerii până la apariția unei catastrofe (numit în continuare împrumut de tip CAT-DDO).

Totodată, prin Memorandumul nr. 726671/2024, anexat, Guvernul și Președintele României au aprobat negocierea și semnarea Acordului de împrumut dintre România și BIRD aferent acestui împrumut, în valoare de 466,9 mil. EUR (reprezentând echivalentul în euro a 500 mil. USD).

Contractarea împrumuturilor de tip CAT-DDO are la bază adoptarea unor acțiuni de reformă în domeniul managementului riscului la dezastre, care se convin cu finanțatorul și care trebuie îndeplinite anterior demarării negocierii.

2.3 Schimbări preconizate

În baza aprobării Guvernului și a Președintelui României, conform Memorandumului menționat mai sus, la data de 2 octombrie 2024 a fost semnat la București, Acordul de împrumut dintre România și BIRD, aferent celui de-al doilea împrumut pentru politici de dezvoltare privind managementul riscurilor de dezastre, cu opțiune de amânare a tragerii până la apariția unei catastrofe (CAT-DDO 2).

Matricea de acțiuni aferentă împrumutului CAT-DDO 2 a fost convenită între părți pe parcursul pregătirii împrumutului și cuprinde în principal acțiuni asociate managementului riscurilor de dezastre, grupate pe 2 piloni:

- întărirea măsurilor incluzive de pregătire și răspuns multi-risc; și
- promovarea acțiunilor de reducere a riscului de dezastre multi-hazard și a acțiunilor privind schimbările climatice.

Acțiunile aferente împrumutului, astfel cum sunt evidențiate în Anexa nr. 1 a Acordului de împrumut, au fost convenite cu ministerele de resort cu competențe în domeniile respective și au fost îndeplinite de partea română anterior negocierii și respectiv transmiterii documentelor aferente împrumutului, spre aprobare Comitetului Directorilor Executivi ai Băncii.

Astfel cum este menționat în cadrul Secțiunii 2.2 de mai sus, sumele împrumutului se disponibilizează în contextul producerii unor dezastre/situații de urgență (naturale sau biologice), care necesită adoptarea de către autorități a unor măsuri de intervenție ce presupun mobilizarea de resurse financiare, umane, etc. Potrivit elementelor convenite cu finanțatorul, prevăzute în Acordul de împrumut, documentul prin care se confirmă apariția evenimentului/ situației de urgență și care se transmite Băncii în procesul de efectuarea a tragerilor sumelor împrumutului, este Hotărârea Comitetului Național pentru Situații de Urgență (CNSU), emisă conform Ordonanței de urgență de Guvernului nr. 21/2004, prin care se mobilizează resurse financiare și/sau alte resurse pentru a

răspunde aceluși eveniment.

Ulterior tragerii, sumele împrumutului vor fi utilizate pe măsura necesităților de finanțare a deficitului bugetului de stat și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, cu modificările și completările ulterioare.

Termenii financiari aferenți împrumutului sunt:

- maturitatea și graficul de rambursare a împrumutului: o maturitate de până la 20 ani, rambursarea urmând a fi realizată într-o singură tranșă, data de rambursare menționată în Acordul de împrumut fiind 15 mai 2044. Potrivit specificului acestui împrumut, astfel cum este prevăzut în Acordul de împrumut, împrumutatul poate opta pentru modificarea termenilor de rambursare, cu ocazia tragerii, cu încadrarea în termenii standard ai BIRD aplicabili la momentul tragerii (termenii actuali fiind maturitate medie de 20 ani, iar maturitatea maximă a unei tranșe fiind de 35 ani de la data tragerii). Astfel cum este menționat și în Minuta Negocierii, modificarea termenilor de rambursare nu este considerată amendament la acordul de împrumut;
- rata de dobândă este egală cu rata de referință (bazată pe rata EURIBOR la 6 luni) plus marja variabilă⁴, cu posibilitatea conversiei ulterioare, potrivit politicii finanțatorului;
- datele de plată: semestrial, la data de 15 mai și 15 noiembrie ale fiecărui an;
- pentru a facilita gestionarea prudentă a datoriei generată de împrumut, se va menține posibilitatea recurgerii la conversia parțială sau totală a împrumutului tras atât din perspectiva valutei, prin posibilitatea conversiei acesteia, cât și din perspectiva tipului de dobândă, prin posibilitatea conversiei dobânzii, potrivit politicii standard a finanțatorului.

Potrivit politicii sale de cost, Banca percepe un comision inițial în valoare de 0,50% aplicat la suma împrumutului, plătit în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a Acordului sau anterior efectuării tragerii din împrumut, oricare dintre acestea intervine prima. În cazul extinderii datei limită de tragere a împrumutului, Banca percepe un comision de reînnoire, egal cu 0,25% din suma împrumutului sau a părții netrase din împrumut, pentru care se solicită extinderea.

Conform specificului împrumutului, perioada de tragere a sumelor împrumutului este de 3 ani (data limită de tragere a împrumutului CAT-DDO prevăzută în Acordul de împrumut fiind 31 decembrie 2027) și poate fi reînnoită de alte 4 ori, dar nu mai mult de 15 ani în total.

Plata serviciului datoriei publice aferent împrumuturilor, respectiv rambursarea capitalului, achitarea dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente împrumuturilor se asigură conform legislației în vigoare privind datoria publică, prin mecanismul aferent finanțării rambursabile contractate de Guvernul României, în vederea finanțării deficitului bugetului de stat, refinanțării și rambursării anticipate a datoriei publice guvernamentale.

Pe parcursul derulării împrumutului, după cum va fi necesar, Ministerul Finanțelor va colabora cu ministere de resort implicate, pentru elaborarea rapoartelor privind progresul înregistrat în realizarea Programului, potrivit elementelor convenite cu finanțatorul.

⁴cota indicativă actuală a marjei Băncii fiind 1,01%

Potrivit politicii aplicabile acestui instrument, astfel cum a fost recent modificată de Bancă, împrumutul ar putea fi ulterior suplimentat (scale-up), la cererea Împrumutatului, cu până la 100%⁵ din valoarea împrumutului original, sub rezerva, printre altele, a faptului că sumele disponibile în cadrul împrumutului original, la momentul solicitării suplimentării, sunt relativ mici comparativ cu costurile asociate acțiunilor de răspuns la respectivele dezastre. O astfel de suplimentare a împrumutului original va fi considerată un împrumut distinct și va face obiectul unui alt acord de împrumut.

Pe de altă parte, împrumutul poate fi completat, la cererea Împrumutatului, cu până la 10% din sumele rămase de tras din împrumuturile existente în cadrul portofoliului împrumuturilor contractate de la BIRD, prin Opțiunea de Răspuns Rapid⁶, în funcție de necesități și de sumele disponibile. Pentru a permite introducerea acestei Opțiuni în cadrul împrumuturilor BIRD existente, recent au fost încheiate cu BIRD, Amendamente la acordurile de împrumut respective, amendamente care se află în prezent în curs de aprobare conform legislației.

2.4 Alte informații *)

Natura juridică a Acordului de împrumut dintre România și BIRD, semnat la București la 1 august 2024 este de tratat internațional, fiind aplicabile prevederile Legii nr.590/2003 privind tratatele, în special prevederile art.19, alin.(1) lit.a) la aceasta, care impun ratificarea tratatelor la nivel de stat oricare ar fi domeniul de reglementare al acestora.

Totodată, acordul de împrumut fiind o finanțare rambursabilă contractată de la un organism financiar internațional care este destinată finanțării deficitului bugetului de stat este necesară aprobarea acestuia prin lege, în conformitate cu prevederile articolului 4, alin.5) al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, cu modificările și completările ulterioare.

Conform prevederilor Acordului de împrumut, termenul de intrare în vigoare a acestuia astfel cum a fost convenit cu BIRD, este de 180 de zile de la data semnării acordului.

Potrivit elementelor convenite cu finanțatorul, Împrumutatul poate accesa sume din împrumut și pentru eventuale dezastre/situații de urgență (naturale sau biologice), care se produc anterior semnării împrumutului, cu condiția ca pentru a răspunde situației de urgență în cauză să fi fost emisă o Hotărâre a CNSU, care să fie valabilă și în vigoare la data solicitării tragerii respective.

În prezent, având în vedere fenomenele hidrometeorologice devastatoare recente din județul Galați și Vaslui (pentru care a fost emisă, printre altele, Hotărârea CNSU din data de 14 septembrie 2024) se analizează cu finanțatorul posibilitatea accesării sumelor împrumutului, în contextul acestor evenimente de situație de urgență apărute, de îndată ce împrumutul va intra în vigoare, în funcție de necesități.

În acest context, pentru a permite respectarea angajamentelor asumate față de finanțator în ceea ce privește intrarea în vigoare a Acordului și totodată pentru a asigura posibilitatea accesării sumelor împrumutului în cel mai scurt timp, în funcție de nevoile de finanțare, propunem adoptarea prezentului proiect de lege în procedură de urgență.

⁵ valoarea cumulată nu poate depăși 1 mld. USD și /sau 0,5% din PIB oricare dintre acestea ar fi mai mică

⁶ Instrument introdus de Bancă în cursul anului 2024.

Secțiunea a 3-a						
Impactul socioeconomic **)						
3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ						
3.2 Impactul social						
3.3 Impact asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului						
3.4 Impactul macroeconomic						
3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici						
3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat						
3.5 Impactul asupra mediului de afaceri						
3.6 Impactul asupra mediului înconjurător						
3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării						
3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile						
3.9 Alte informații						
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent cât și pe termen lung (5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri. ***)						
Impactul asupra cheltuielilor bugetului de stat este generat de plata serviciului datoriei publice asociat împrumutului, respectiv plata dobânzilor și a comisioanelor aferente, astfel cum sunt menționate în cadrul Secțiunii 2.3. Având în vedere specificul împrumutului, respectiv faptul că sumele în cadrul acestuia se disponibilizează în contextul producerii unor dezastru/situații de urgență (naturale sau biologice), aspecte ce nu pot fi previzionate, impactul financiar este dificil de estimat. Astfel, în impactul financiar estimat în tabelul de mai jos s-a avut în vedere un scenariu de lucru, în care s-a estimat că împrumutul se disponibilizează în două tranșe în cursul anului 2024 și respectiv 2025.						
						-în mii lei
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		2024	2025	2026	2027	
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						

ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	11673	102151	119209	122491	125054	96116
a) buget de stat (cuprinde Serviciul datoriei publice)	11673	102151	119209	122491	125054	96116
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat	-11673	-102151	-119209	-122491	-125054	-96116
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						

4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
<p>4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:</p> <p>a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;</p> <p>b) declarația conform căreia majorarea de cheltuieli respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară</p>						
4.8 Alte informații						
Secțiunea a 5 a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ						
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice						
5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).						
5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE						
5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE						
5.4 Hotărârile ale Curții de Justiție a Uniunii Europene						
5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate						
5.6 Alte informații						
Secțiunea a 6 - a						
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative						
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate						
Inițierea actului normativ este rezultatul încheierii unui acord cu o instituție financiară						

internațională, actul normativ aprobând acordul de împrumut, potrivit prevederilor legislației române în vigoare. Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003, republicată, privind transparența decizională, proiectul de lege fiind publicat pentru transparență pe pagina web a Ministerului Finanțelor.

6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

6.5 Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ - este necesar avizul Consiliului Legislativ

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

d) Consiliul Concurenței

e) Curtea de Conturi

6.6 Alte informații

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Au fost respectate dispozițiile Legii nr.52/2003, republicată, privind transparența decizională.

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Punerea în aplicare a prezentului act normativ se asigură de către Ministerul Finanțelor, care pe parcursul derulării împrumutului va colabora, după caz, cu ministerele de resort implicate.

8.2 Alte informații

Având în vedere cele de mai sus și în conformitate cu prevederile alineatului (3) al articolului 76 din Constituția României, republicată, propunem adoptarea, în procedură de urgență, a proiectului de Lege pentru ratificarea Acordului de împrumut (Cel de-al doilea împrumut pentru politici de dezvoltare privind managementul riscurilor de dezastre, cu opțiune de amânare a tragerii până la apariția unei catastrofe) dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnat la București, la 2 octombrie 2024.

Marcel-Ioan BOLOȘ

Ministrul Finanțelor

Marian-Cătălin PREDOIU

**Viceprim-ministru
Ministrul Afacerilor Interne**

Mircea FECHET

Ministrul Mediului, Apelor și Pădurilor

Adrian - Ioan VEȘTEA

**Ministrul Dezvoltării, Lucrărilor Publice
și Administrației**

Ligia DECA

Ministrul Educației

Avizăm favorabil

Marian NEACȘU

Viceprim-ministru

Luminița-Teodora ODOBESCU

Ministrul Afacerilor Externe

Alina-Ștefania GORGHIU

Ministrul Justiției